

**ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-практичних
дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Рік набору	2022

Робоча програма з навчальної дисципліни *«Право соціального захисту»*
для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 Право.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Тетяна ХУДОЛІЙ, викладач, спеціаліст II
категорії

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 2	Галузь знань 08 Право	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 60	Спеціальність 081 Право	Рік підготовки	
		2-й	2,3-й
		Семестр	
		3-й	4, 5-й
		Лекції	
		10 год.	2 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,8 самостійної роботи – 1,8	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		30 год.	54 год.
		Вид контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Право соціального захисту» є важливою складовою частиною фахової підготовки юристів. *Предметом* права соціального захисту є суспільні відносини щодо соціального захисту населення.

Мета вивчення дисципліни – оволодіння теоретичними положеннями права соціального захисту, опанування законодавства, що регламентує відповідні суспільні відносини, напрацювання вмінь правильного застосування його норм.

У результаті вивчення цієї навчальної юридичної дисципліни студенти повинні:

знати

- основні положення Конституції України, законодавства у сфері соціального захисту населення, рішень Конституційного Суду України, стан судової практики з питань застосування соціально-забезпечувального законодавства;

- предмет, метод, систему і принципи права соціального забезпечення, зміст його основних інститутів;

уміти

- правильно визначати характер і зміст правовідносин у сфері соціального забезпечення;

- точно оцінити зміст правової норми;

- правильно застосувати нормативно-правовий матеріал до конкретних суспільних відносин;

- тлумачити чинне законодавство про соціальний захист населення;

- надавати належної форми проведеній роботі (скласти процесуальний документ);

- аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності чинному законодавству.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів таких загальних та спеціальних компетентностей:

Загальні та спеціальні компетентності	ЗК1.Здатність до креативності, абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
	ЗК2. Здатність застосовувати знання у професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.
	ЗК 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.
	ЗК9. Уміння працювати як самостійно, так і в команді.
	ЗК 11. Здатність до самоосвіти та навчання протягом усього життя.
	СК 5.Здатність орієнтуватися у системі нормативно-правових актів та знати основні правила, методи, прийоми і засоби юридичної техніки.

	СК 7.Навички логічного, критичного і системного аналізу правових документів.
Результати навчання	РН 2. Формування компетенцій, знань пізнавального та світоглядного значення, вмінь і навичок самостійного мислення та викладу своїх думок у процесі спілкування, у ході вирішення професійних завдань.
	РН 20. Формування системи знань про основні види процесуальних рішень і документування у цивільному, адміністративному, господарському та кримінальному процесі; вироблення навичок самостійного вивчення матеріалів справи, прийняття рішень і грамотного складання процесуальних документів; опанування методологією застосування теоретичних знань процесуального законодавства до конкретних життєвих фактів і ситуацій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет, принципи та джерела права соціального захисту

Поняття та функції соціального захисту. Види й організаційно-правові форми соціального захисту. Предмет права соціального захисту. Правовідносини у сфері соціального захисту: поняття, види правовідносин та їх загальна характеристика. Поняття та особливості методу права соціального захисту. Відмежування права соціального захисту від суміжних галузей права.

Поняття і загальна характеристика принципів права соціального захисту.

Поняття і види джерел права соціального захисту. Акти міжнародно-правового регулювання соціального захисту. Закони України як джерела права соціального захисту. Підзаконні акти в системі джерел права соціального захисту. Акти соціального партнерства як джерела права соціального захисту. Значення актів Конституційного Суду України та судової практики для правового регулювання відносин у сфері соціального захисту.

Тема 2. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

Система пенсійного забезпечення в Україні. Суб'єкти солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Поняття і значення страхового стажу як умови призначення пенсії. Порядок обчислення страхового стажу.

Умови і порядок призначення пенсії по інвалідності. Умови і порядок призначення пенсії у зв'язку із втратою годувальника.

Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Недержавний пенсійний захист.

Тема 3. Спеціальний пенсійний захист

Поняття і види спеціального соціального захисту. Пенсійний захист за особливостями професійного статусу. Пенсійне забезпечення за особливостями соціального статусу. Пенсії за особливі заслуги перед Україною. Спеціальний пенсійний захист за віком. Пенсійний захист за вислугу років окремих професій і окремих галузей економіки.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Поняття, принципи та види загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Суб'єкти та об'єкт загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Види та порядок надання матеріального захисту та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Суб'єкти та об'єкт загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Страхові виплати та соціальні послуги в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання: види, загальна характеристика, порядок призначення, перерахунку, припинення та відмова у наданні.

Тема 5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття

Право громадян на матеріальний захист за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття. Принципи, суб'єкти та об'єкт загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття. Особи, які підлягають страхуванню на випадок безробіття. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю. Підходяща робота. Види соціальних послуг. Припинення, відкладення виплат матеріального захисту на випадок безробіття та скорочення їх тривалості.

Тема 6. Державні соціальні допомоги

Поняття та види державних соціальних допомог. Державні допомоги сім'ям з дітьми: види та порядок призначення. Підстава та порядок призначення допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами. Право на допомогу при народженні дитини, умови її призначення.

Поняття малозабезпеченої сім'ї та порядок реалізації її права на державну соціальну допомогу. Умови призначення державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.

Допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю. Державна соціальна допомога постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій.

Тема 7. Соціальні послуги

Поняття й види соціальних послуг. Порядок надання та отримання соціальних послуг.

Волонтерська діяльність у сфері надання соціальних послуг.

Соціальні послуги, що надаються фізичним особам органами соціального захисту населення. Реабілітаційні послуги особам з інвалідністю. Надання соціальних послуг бездомним і безпритульним дітям.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лк	пз	с/р		лк	пз	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Предмет, принципи та джерела права соціального захисту	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 2. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	10	2	4	4	8	-	-	8
Тема 3. Спеціальний пенсійний захист	6	-	2	4	8	-	-	8
Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	12	2	4	6	12	2	2	8
Тема 5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 6. Державні соціальні допомоги	6	-	2	4	8	-	-	8
Тема 7. Соціальні послуги	10	2	4	4	8	-	-	8
УСЬОГО ГОДИН	60	10	20	30	60	2	4	54

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теорія держави і права як фундаментальна юридична наука	2	2
2	Тема 2. Теорія держави і права та інші науки	4	-
3	Тема 3. Методологія правової науки	2	-
4	Тема 4. Походження держави і права	4	2
5	Тема 5. Поняття держави	2	-
6	Тема 6. Функції держави	2	-
7	Тема 7. Форма держави	4	-
	Разом	20	4

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Теорія держави і права як фундаментальна юридична наука	4	6
2.	Тема 2. Теорія держави і права та інші науки	4	8
3.	Тема 3. Методологія правової науки	4	8
4.	Тема 4. Походження держави і права	6	8
5.	Тема 5. Поняття держави	4	8
6.	Тема 6. Функції держави	4	8
7.	Тема 7. Форма держави	4	8
	Разом	30	54

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання – це різноманітні способи та засоби, які допомагають студентам засвоїти програмний матеріал, сприяють активізації навчального процесу.

Вивчення дисципліни «Право соціального захисту» передбачає використання наступних методів:

- методи усного викладання інформації та активізація пізнавальної діяльності студентів: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, метод ілюстрації та демонстрації при усному викладанні матеріалу, який вивчається;

- закріплення теоретичного матеріалу здійснюється у формі бесід, обговорення питань цивільного права та остатніх змін у ньому, роботу з Цивільним кодексом України, аналіз судової практики та моделювання судового засідання.

- методи організації самостійної роботи щодо осмислення та засвоєння нового матеріалу передбачають доопрацювання матеріалів лекцій та роботу з літературою до них, підготовку до практичних занять, роботу в інформаційних мережах, складання конспектів за темами, що виносяться на самостійне вивчення;

- методи формування практичних вмінь і навичок: виконання практичних завдань, рішення ситуаційних задач, складання процесуальних документів.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю – це система прийомів та способів перевірки рівня знань та вмінь студентів.

Методи контролю забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення студентів у навчально-пізнавальній діяльності та про ефективність роботи викладача.

Під час вивчення дисципліни «Право соціального захисту» для поточного контролю знань застосовуються наступні методи контролю: метод усного опитування (у тому числі, мозковий штурм), письмовий контроль (перевірка вмінь на практичних заняттях, перевірка домашніх завдань), тестові методи перевірки знань, спостереження за роботою студентів на практичних заняттях, фронтальний контроль знань студентів за кількома темами, винесеними на самостійну роботу (колоквіум), який проводиться на практичних заняттях.

Формою підсумкового контролю знань є залік. Він проводиться в усній формі.

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Шкала поточного оцінювання знань студентів (на основі повної загальної середньої освіти)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
1. Початковий	2	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями
2. Середній	3	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
3. Достатній	4	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно роз'язує завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
4. Високий	5	Студент виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх. Вільно висловлює власні думки і відчуття. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.

Шкала оцінювання знань студентів на заліку

Мах 60	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі, орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни.</p> <p>2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також матеріали правозастосовної практики його реалізації.</p> <p>3. Здатність демонструвати знання основної та додаткової літератури, рекомендованої викладачем.</p> <p>4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

	<p>2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також знайомство із матеріалами правозастосовної практики його реалізації.</p> <p>3. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою викладачем.</p> <p>4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення у практичній роботі.</p>
50	<p>Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей.</p> <p>2. Наявність окремих пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації.</p> <p>3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої викладачем.</p> <p>4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
45	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Наявність пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації.</p> <p>3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої викладачем.</p> <p>4. Помилки і суттєві неточності у відповіді на заліку за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
40	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Наявність значних пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації.</p> <p>3. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою викладачем.</p> <p>4. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
35	<p>1. Прогалини в знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації.</p> <p>2. Пробіли у знанні окремих частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>3. Наявність помилок у відповіді на заліку.</p>
Min 0	<p>1. Відсутність знань чинного вітчизняного законодавства та значної частини теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни
«Право соціального захисту» виставляється за такою шкалою:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою (для іспиту)	Оцінка за 100-бальною шкалою (для заліку)
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100	зараховано
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89	
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79	
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74	
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69	
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 19	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти під час поточного контролю знань:

Вид контролю	Лекції	Практичні роботи	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Залік
Кількість балів	10	15	5	10	60

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Силабус навчальної дисципліни.
4. Конспект лекцій.
5. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів для вивчення навчальної дисципліни.
6. Плани практичних занять.
7. Питання (завдання) та комплект білетів до підсумкового контролю з навчальної дисципліни для заліку.
8. Тестові завдання.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України. К.: Національний книжковий проект, 2011. 96 с.
3. Загальна декларація прав людини /Прийнята і проголошена резолюцією 217А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. //Права людини (Основні міжнародно-правові документи): Збірник документів. К.: Офіційне видання, 1989.
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. //Права людини (Основні міжнародно-правові документи): Зб. Документів. К.: Офіційне видання, 1989.
5. Конвенція 1952 року № 102 МОП «Про мінімальні норми соціального забезпечення»: Зб. Документів. К.: Офіційне видання, 1989.
6. Європейська соціальна хартія, підписана в Туріні 18.10.1961 р. Переглянута і підписана у Страсбурзі 03.05.1996 р.: Зб. Документів. К.: Офіційне видання, 1989.
7. Угода від 13 березня 1992 року «Про гарантії громадян країн – учасниць Співдружності Незалежних Держав (СНД) у сфері пенсійного забезпечення» // <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/new/>
8. Угода України та Російської Федерації від 15 січня 1993 року “Про гарантії прав громадян, які працювали в районах Крайньої Півночі та в місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі” // <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/new/>
9. Концепція соціального забезпечення населення України від 21.12.1993 р. (Відомості Верховної Ради України. 1994, № 6).
10. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-ХІІ (Відомості Верховної Ради України. ВВР. 1992. № 3)
11. Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV (ВВР. 2003. № 49 51. ст. 376).

12. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. № 1069-IV (Відомості Верховної Ради України. 2003. № 47-48. Ст. 372.).
13. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 19.12.1991 р. № 2001-XII (Відомості Верховної Ради України. 1991 р. № 16. ст. 16).
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 18.01.2001 р. № 2240-III (Відомості Верховної Ради України. 2001. № 14. ст. 71).
15. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 26.06.1997 р. № 400 (Відомості Верховної Ради України. 1997. № 37. ст. 237).
16. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 8.07.2011 р. № 3668-VI (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 12-13, ст.82).
17. Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб: Закон України від 9 квітня 1992 р. № 2262-XII (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 29, ст.399).
18. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 52. Ст. 490; станом на 07 червня 2001 р. ВВР. 2001. № 33. Ст. 175.
19. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15 липня 1999 р. № 966-XIV // Відомості Верховної Ради України. № 38. Ст. 348.
20. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01 червня 2000 р. № 1767-III // ВВР. 2000. № 35. Ст. 289; станом на 26 грудня 2002 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 7. Ст. 71.
21. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами зумовленими народженням та похованням: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2240-III //ВВР. 2001. № 14. Ст. 71; станом на 17 січня 2002 р. ВВР. 2002. №. 17. Ст. 124.
22. Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист: Закон України від 24.03.1998 р. /ВВР України . 1998. №40-41. Ст.249.
23. Про сприяння соціальному ставленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05.02.1993 р. /ВВР України. 1993. №16. ст.167.
24. Про запобігання захворювання на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення: Закон України від 12.12.1991 р. / Відомості Верховної Ради України. 1992. №11. ст.152
25. Про Основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII (ВВР. 1991. № 21. ст. 252).

26. Про статус ветеранів війни, гарантіях їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1999 р. – № 3551-ХІІ (із змінами і доповненнями ВВР. 1993. № 45. ст. 425).

27. Про статус ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ і їх соціальний захист: Закон України “ від 24.03.1998 р. № 203-98- ВР (ВВР. 2003. № 40-41. ст. 249).

28. Про пенсійний фонд України: Положення, затверджене Указом Президента України від 01.03.2001 р. № 121/2001 (Офіційний вісник України 2001. № 9. ст. 350)

29. Правила обчислення загального трудового стажу для призначення працівників допомоги по тимчасовій непрацездатності: Затверджені постановою Кабміну України від 19.10.1998 р. (ОБУ. 1998. № 42. ст. 1556).

30. Постанова Кабміну України від 06.05.2001р. № 439 “Про затвердження порядку оплати перших п’яти днів тимчасової непрацездатності” (Офіційний вісник України. 2001. № 20. ст. 852).

31. Наказ МОЗ України від 13.11.2001 р. № 455 “Про затвердження Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян” (ОБУ. 2001. № 49. ст. 2216).

32. Про державну допомогу сім’ям з дітьми: Закон України від 22.03.2001 р. № 2334-ІІІ (Відомості Верховної Ради України. 2001р. № 9. ст. 38).

33. Про державну соціальну допомогу, особам, які не мають права на пенсію та інвалідам: Закон України від 18.05.2004 р. № 1727-ІV (Відомості Верховної Ради України. 2004. № 33, ст. 404).

34. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003 № 966-ІV (Офіційний вісник України. 2003. № 29. ст. 1435).

35. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18. 11.2004 р. № 2195-ІV (Офіційний вісник України. 2004. № 50. ст. 3258).

36. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей: Закон України від 02.06.2005 р. (Офіційний вісник України. 2005. № 25. ст. 1412).

37. Про соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 № 2011-ХІІ (ВВР. 1992, № 15, ст.190) зі змінами від 25.08.2022 р.

Допоміжна:

1. Безкровний Є. Реалізація прокурором права на пенсійне забезпечення. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 3. С. 8–16.

2. Зіноватна І. В. Колізії в правовому регулюванні спеціального пенсійного забезпечення. Право та інновації. 2016. № 1 (13). С. 166–171

3. Зіноватна І. В. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. Право та інновації: 2017. № 2 (18). С. 86–91.
4. Костюк В. Л. Державні соціальні допомоги: поняття, ознаки, основні види та тенденції розвитку. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2017. № 1 (15). С. 1–18.
5. Радченко О. М. Особливості пенсійного забезпечення військовослужбовців за вислугу років. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2019. Т. 1. № 56. С. 127–130.
6. Середа О. Г. Державно-правовий механізм захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: теорія і практика: монографія. Харків: Право, 2018. 472 с.
7. Синчук С. М. Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти: монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 422 с.
8. Скоробагатько А. В. Єдність та диференціація правового регулювання пенсійного забезпечення в Україні: монографія. Київ: Освіта України, 2019. 580 с.
9. Скоробагатько А. В. Єдність та диференціація правового регулювання пенсійного забезпечення в Україні: монографія. Київ: Освіта України, 2019. 580 с.
10. Сільченко С. О. До питання про зміну парадигми правового регулювання обов'язкового соціального страхування. Право та інновації. 2016. № 1 (13). С. 61–66.
11. Сільченко С. О. Правове регулювання інформаційних відносин у системі соціального страхування. Право та інновації. 2017. № 2 (18). С. 92–97.
12. Соловійов О. В. Поняття та ознаки нещасного випадку на виробництві як страхового випадку в соціальному страхуванні. Порівняльно-аналітичне право: електрон. наук. вид. 2018. № 5. С. 172–176. URL: http://www.pap.in.ua/5_2018/48.pdf
13. Шумило М. М. Правовідносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні: монографія. Київ: Ніка-Центр, 2016. 680 с.
14. Яковлева Г. О. До визначення поняття та природи соціальних ризиків у праві соціального забезпечення. Право та інновації. 2018. № 2 (22). С. 49–53.
15. Яковлева Г. О. Класифікація суб'єктів права соціального забезпечення. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2016. № 2. С. 175.
16. Яковлева Г. О. Поняття та особливості методу правового регулювання права соціального забезпечення. Вісник факультету Чернівецького Національного університету «Одеська юридична академія». 2017. № 1. С. 64.

17. Яковлєва Г. О. Право соціального забезпечення як само- стійна галузь права у національній правовій системі України. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3(253). С. 125.

18. Яковлєва Г.О. Принципи права соціального забезпечення. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юрид. науки». 2014. Вип. 5-2. Т. 4. С. 131.

19. Ярошенко О. М. До питання про предмет права соціального забезпечення. Вісник Національної академії правових наук України. 2017. № 3 (90). С. 92.

20. Yaroshenko O. M., Sliusar A. M., Sereda O. H., Zakrynytska V. O. Legal relation: The issues of delineation (on the basis of the civil law of Ukraine). Asia Life Sciences. 2019. (2). P. 719–734.

Електронні ресурси

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

<http://mvs.gov.ua> – Міністерство внутрішніх справ

<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

<http://www.library.nulau.edu.ua> – Бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України

<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

<http://www.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія

<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> – Форум права (електронне наукове фахове видання)